ระเบิดเบรุต ให้อะไรบ้าง

โดย Min Sen Health 10 สค 2563

สำนักข่าว รอยเตอร์ รายงานความคืบหน้าเหตุระเบิดรุนแรง บริเวณท่าเรือของกรุงเบรุต เมืองหลวงของเลบานอน เมื่อ 4 สิงหาคม 2563 โดยล่าสุดพบผู้เสียชีวิตกว่า 150 ราย คนบาดเจ็บกว่า 6,000 คน แรงระเบิดสร้างหลุมลึกถึง 43 เมตร กว้าง 123 เมตร สร้างให้เกิดผู้ไร้บ้านกว่า 300,000 คน คืนวันที่ 8 สิงหาคม แกนนำผู้นำผู้ชุมนุมต่อต้านรัฐบาลออกมาเรียกร้องให้ประชาชนออกมาชุมนุม และผู้ชุมนุมที่โกรธแค้นเข้าไปยึดอาคารกระทรวงต่าง ๆ ได้หลายแห่ง ก่อนที่จะถูกทหารขับไล่ออกไป และมีการออกมาเดินขบวนอีกในวันรุ่งขึ้นและปะทะกับเจ้าหน้าที่ ชาวเลบานอนกล่าวโทษรัฐบาลว่าเป็นต้นเหตุให้เกิดการระเบิดรุนแรงครั้งนี้ เนื่องจากพวกเขาอนุญาตให้เก็บสารแอมโมเนียมไนเตรท ปริมาณมหาศาลถึง 2,750 ตัน เอาไว้ที่โกดังของท่าเรือกรุงเบรุตอย่างไม่ปลอดภัยมานานกว่า 6 ปี ทั้งที่เป็นวัตถุอันตรายอยู่ใกล้เขตที่อยู่อาศัย

เทียบกับประเทศไทย เมื่อวันที่ 2 มีนาคม 2534 เวลาบ่ายโมงเศษ เกิดอุบัติเหตุทางสารเคมีครั้งร้ายแรงที่สุดของไทย ณ คลังเก็บสารเคมีหมายเลข 3 ของการท่าเรือแห่งประเทศไทย ท่าเรือคลองเตย ทำให้ผู้เสียชีวิตทันที 4 คน เสียชีวิตจากพิษภัยสารเคมี 43 คน บาดเจ็บกว่า 30 คน มีผู้ป่วยได้รับสารพิษต้องเข้ารับการรักษา 1,700 คน มีผู้ไร้ที่อยู่อาศัยกว่า 5,000 คน มีการระดมรถดับเพลิงมาช่วยกันฉีดน้ำกว่า 100 คัน การฉีดน้ำเพื่อดับไฟ ยิ่งทำให้เกิดการระเบิดตามมามากขึ้น แรงระเบิดเกิดขึ้นทำให้บ้านเรือนในรัศมี 1 กิโลเมตร พังเสียหาย เปลวไฟทำลายบ้านไม้ของชาวบ้านในชุมชนเกาะลาว 642 หลังคาเรือน ควันไฟที่เต็มไปด้วยสารพิษสงบลงได้ก็ใช้เวลาถึง 3 วัน แต่กลิ่นเหม็นของสารเคมียังอบอวน และรุนแรงมากขึ้นในยามฝนตก

กรมวิทยาศาสตร์กองทัพบก คือ หน่วยงานที่เข้าไปดับไฟที่ลุกไหม้ โดยใช้ทรายหนา 1 เมตร เพื่อกลบควันไฟ และขนย้ายกากสารเคมีที่เหลือจากไฟไหม้ออกไป จากพื้นที่ของการท่าเรือแห่งประเทศไทย โดยส่วนที่มีอันตรายมากนำไปเผาในเตาวิทยาศาสตร์ ส่วนที่ไม่เป็นอันตรายมาก นำไปฝังไว้ในพื้นที่ทหาร จังหวัดกาญจนบุรี

ด้านกองอนามัยสิ่งแวดล้อม สำนักอนามัยกรุงเทพ พบเขม่าซึ่งมี carbon black ปนอยู่กับสารเคมีชนิดอื่น ถูกพัดพาไปตกอยู่ตามอาคารสถานที่ต่าง ๆ ตามแต่ทิศทางลม เป็นระยะทางไม่ต่ำกว่า 13.5 กิโลเมตร และยังพบว่า น้ำบริเวณเกาะลาว มีพิษ ทำให้สัตว์ทดลองตายทั้งหมดภายใน 24-96 ชั่วโมง ซึ่งเป็นข้อมูลจากสถาบันปาสเตอร์แห่งเมืองลีอองของฝรั่งเศส

ผลการสอบสวนรวมกันระหว่างเจ้าหน้าที่ตำรวจจากสถานีตำรวจท่าเรือ ร่วมกับกองปราบปรามอาชญากรรม ประมาณ 50 นาย พบว่า โกดังเก็บสารเคมีอันตราย 3 ใน 5 คลังที่ถูกไฟไหม้ คือ สถานที่

เก็บสารเคมีหลายประเภท และเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเป็นอุบัติเหตุ ซึ่งเกิดขึ้นจากความร้อน ทำให้สารเคมีที่วางซ้อนกันอยู่ในโกดังเกิดไฟลุกไหม้ขึ้นเอง สรุป คือ ไม่มีจำเลยผู้กระทำความผิด และไม่สามารถหาผู้รับผิดชอบที่แท้จริงได้

การท่าเรือแห่งประเทศไทย ในฐานะเจ้าของโกดังเก็บสารเคมี ให้การช่วยเหลือเงินสงเคราะห์ครอบครัวละ 1,000 บาท ค่าทำศพ 20,000 บาท และจัดสรรงบประมาณ 1,500 ล้านบาท สำหรับแฟลตใหม่ที่ซอยอ่อนนุช ไม่มีการฟ้องร้องเรียกค่าเสียหาย เนื่องจากการท่าเรือ ฯ ขอเจรจาและยินยอมจ่ายค่าชดเชยให้เฉพาะ 179 ครอบครัว ที่ออกมาต่อสู้เรียกร้อย โดยจ่ายให้ครอบครัวละ 10,000-20,000 บาท เหลือผู้ป่วยเพียง 2 รายที่เป็นโจทก์ฟ้องร้องดำเนินการไปท่ามกลางความล่าช้า และอุปสรรคมากมาย เพราะเป็นเรื่องใหม่ของสังคมไทย และทนายความก็ไม่มีประสบการณ์ต่อคดีสิ่งแวดล้อม การพิสูจน์สาเหตุของโรคเป็นเรื่องยากลำบาก เพราะขาดแพทย์ผู้เชี่ยวชาญการเฉพาะทาง อีกทั้งผู้เสียหายก็เป็นคนยากจน

หลังจากเหตุการณ์โกดังเก็บสารเคมีระเบิดครั้งนั้น ยังมีเหตุการณ์ลักษณะเดียวกันเกิดขึ้นตามมาอีกหลายครั้ง เพียงแต่ไม่รุนแรงเท่า ซึ่งล้วนทำให้ชาวชุมชนคลองเตยต้องใช้ชีวิตอยู่อย่างหวาดผวา การย้ายคลังสินค้า จึงกลายเป็นเรื่องขัดแย้งที่ค้างคาระหว่างการท่าเรือแห่งประเทศไทย และชาวชุมชนคลองเตย เนื่องจากการท่าเรือแห่งประเทศไทย วางแผนจะสร้างคลังสินค้าแห่งใหม่ขึ้นมาทดแทนสถานที่เดิมที่ถูกไฟไหม้ ชาวชุมชนคลองเตยจึงรวมตัวกันประท้วง และเรียกร้องให้ย้ายคลังเก็บสินค้าอันตรายออกจากพื้นที่ท่าเรือคลองเตย

สำหรับทางสุขภาพแล้ว ไม่เพียงแต่คลังสินค้า การซ่อมแซมบ้าน หรือการดำเนินการเกี่ยวข้องกับประกายไฟในบ้าน ที่ทำงาน หรือคลังสินค้า ควรจะต้องมีความระมัดระวังที่เพิ่มขึ้นหากมีวัสดุไวไฟ หรือสารเคมีที่มีละออง ไอ ของสารเคมีที่มีโอกาสติดไฟได้ง่าย รวมถึงวัสดุที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ นอกจากนี้ควรมีการตรวจวัดอุณหภูมิพื้นฐานในพื้นที่เก็บวัสดุเคมี เพื่อหลีกเลี่ยงความร้อนที่เกิดขึ้นอันจะเป็นเหตุให้เกิดไฟไหม้ได้ นอกจากนี้แล้ว ควรมีการตรวจสอบสายไฟในอาคารเป็นระยะ เพื่อมิให้การเสื่อมสภาพของสายไฟ เป็นสาเหตุในการเกิดเพลิงไหม้ได้
หวังว่า บทเรียนทั้งสองบทนี้จะเป็นบทเรียนในการป้องกันให้กับพวกเราได้

ข้อมูลจาก http://www.earththailand.org/th/pollution/10